

Cântecul, mijloc de realizare a deprinderilor muzicale la preșcolari

Cântecul este creația muzicală ce concretizează o îmbinare perfectă a muzicii cu poezia. Are o contribuție semnificativă în formarea deprinderilor muzicale, precum și în realizarea educației estetice, intelectuale, morale a copiilor, ceea ce-i asigură înțietate între mijloacele de realizare a educației muzicale.

„Muzica a început prin cântec, iar cântecul este cea mai bună inițiere posibilă în muzică.”(Ernest Ansermet)

Copiii sunt atrași de conținutul bogat al repertoriului de piese muzicale. Acestea se referă la natură, viața animalelor, la grădiniță, școală, familie, universul copilăriei etc.

Atractive pentru copii sunt și cântecele și jocurile aparținând folclorului copiilor, acestea ilustrând interesul și capacitatea lor pentru redarea lumii înconjurătoare, spontaneitatea și firescul în crearea desenelor ritmice și melodice.

Datorită importanței pe care o are cântecul în activitățile muzicale, selectarea lui se face după anumite criterii:

- concordanță cu tema;
- accesibilitate;
- valoare estetică;
- valoare educativă.

Concordanța cu tema reiese din faptul că, piesa propusă trebuie să conțină problema teoretică ce urmează a fi abordată, exprimată într-o formă clară și expresivă, precum și din existența unui singur aspect teoretic necunoscut copiilor, bine evidențiat și în contextul unor elemente teoretice cunoscute, evitându-se exemplele care ridică mai multe probleme și care ar necesita o paletă mai largă de premise și spațiu de timp.

Accesibilitatea se referă la respectarea capacităților muzicale ale copiilor, de percepție auditivă și de redare vocală, precum și a posibilităților de înțelegere și asimilare a textului.

Cântecele trebuie să respecte următoarele cerințe:

- **structura ritmică** să fie alcătuită cu precădere din combinații de și , cu pauzele corespunzătoare, ca în exemplul următor:

Flu-tu-raș, flu-tu-raș, zboa-ră sus de pe bu-taș.

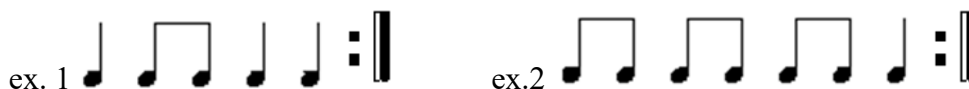

- silaba să fie asociată cu dura de sau de , fără a folosi legato de expresie: „Albinuța și florile” muzică, versuri: C. Graur.

Al – bi – nu – ța a zbu-rat să cu-lea-gă mie-re.

- formele ritmice repetate:

- măsuri ce rezultă din structurile ritmice specifice (ex. 1, 2);
- să nu depășească ambitusul vocii copiilor, din octava mică – MI₂;
- linia melodică să aibă un mers firesc, în trepte apropiate, specific muzicii vocale, corespunzător maleabilității reduse a vocii copiilor;
- să apeleze la scări melodice reduse, amplificate treptat:

ex. „Stă la geam o păsărică” – din folclorul copiilor.

Stă la geam o pă – să- ri – că Și se ui – tă la Io – ni – că.

- frazarea să fie clară, cu locul inspirației ușor de stabilit, versul să se suprapună frazei muzicale:

ex. „Ursulețul Martinică” muzică, versuri: Ana Matora – Ionescu.

Mar-ti – ni-că-i bu-cu-ros, Că ști-e cân - ta fru-mos.

Toa-tă zi –ua îi dă zor, Cân-tă-ntr-una: mor,mor,mor.

- conținutul de idei să facă parte din sfera de preocupări ale copiilor și anume, viața copiilor, natura înconjurătoare, anotimpuri, evenimentele lumii copilărești, familie etc.;
- textul să fie inteligibil, apelând la cuvinte posibil de rostit în cânt, deoarece în vorbirea copiilor mai persistă unele deficiențe de dicție și de aceea, tendința lor este aceea de a înlocui adesea cuvântul necunoscut cu altul cunoscut, asemănător ca sonoritate, chiar dacă nu se potrivește logic.

Pentru însușirea corectă a cântecelor de copii, este necesar a se respecta aceste criterii, nefiind rigide.

Valoarea estetică a cântecului pentru copii rezultă din frumusețea melodiei și a poeziei, în combinarea lor perfectă. Cântecele trebuie să fie cu adevărat frumoși, atrăgători și expresivi, un exemplu de realizare estetică.

Concordanța dintre conținutul de idei al textului și caracterul melodiei, dintre vers și fraza muzicală, precum și dintre accentele limbii vorbite și accentele muzicale dau valoare estetică pieselor muzicale.

De asemenea, prin faptul că piesele muzicale pot fi încadrate într-o narațiune, scenetă, joc, într-o activitate vie, atrăgătoare pentru copii, sporește valoarea estetică a cântecului pentru copii.

Ex. „Cântec de leagăn pentru păpușă”, muzica: I. Potolea

Valoarea educativă a cântecelor se reflectă în conținutul de idei și sentimente ce se desprind din text și din melodie, precum și din activitățile specifice pe care acesta le presupune.

Pe lângă cunoștințe și deprinderi, cântecele au și o contribuție importantă în dezvoltarea sensibilității, a vieții afective a copiilor, a trăsăturilor de voință și de caracter, a integrării în societate, a respectului față de munca altor colegi și față de marile valori spirituale ale omenirii.

Cântecele cu text oferă o vastă paletă de sentimente și trăiri, exprimate în formă sintetică, textul poetic oferind mari posibilități de înțelegere a muzicii și de cultivare a sensibilității, imaginației și fanteziei.

Îmbinarea sunetului, care are un caracter abstract, în comparație cu arta cuvântului, care ușurează crearea unei stări afective, face din cântec un mijloc didactic valoros în activitatea educativă.

TEHNOLOGIA DIDACTICĂ PENTRU ÎNSUȘIREA UNUI CÂNTEC

Însușirea unui cântec după auz concretizează următoarele etape:

- familiarizarea copiilor cu conținutul cântecului;
- anunțarea titlului și a autorului;
- interpretarea model de către educatoare;
- analizarea cântecului;
- reluarea interpretării model;
- însușirea pe fragmente sau integral al cântecului;
- consolidarea cântecului.

EDUCATOAREA	COPIII
<ul style="list-style-type: none">• Prezintă materialul stimul pentru familiarizarea copiilor cu conținutul cântecului: conversație, povestire, ghicitoare, descrierea unor planșe, machete, apariția unor personaje etc..	Rețin, formulează răspunsuri, observă, analizează.

Practica mi-a demonstrat faptul că, familiarizarea copiilor cu conținutul cântecului devine facilă dacă materialul stimul este divers și folosit cu ingenuozitate. Prezentarea materialelor reprezintă și o motivare a alegerii cântecului ce urmează a fi predat, copiii fiind astfel stimulați, antrenați în acest mod pentru activitate.

Atunci când melodia cântecului prezintă intervale sau pasaje melodice și ritmice diferite, este necesar ca acestea să fie incluse în prezentare, familiarizând copiii cu intonarea lor. Fragmentele extrase pot fi asociate cu onomatopee, cu textul cântecului sau cu silaba „la”.

<ul style="list-style-type: none"> • Anunț titlul și autorului. • Interpretez model. • Formulez cerințele legate de analiza cântecului (caracterul melodiei, conținutul cântecului de idei, număr de strofe, existența refrenului etc.): <ul style="list-style-type: none"> -ascult, corectez răspunsurile; -explic termenii necunoscuți; -inițiez o scurtă conversație, în vederea înțelegerii mesajului cântecului. • Reiau interpretarea model. • Dirijez însușirea cântecului de către copii: <ul style="list-style-type: none"> - explic modul însușirii (pe fragmente); - execut fragmentul I și cer copiilor să-l reproducă în colectiv; - urmăresc, sesizez și corectez greșelile din execuția copiilor; - se procedează la fel cu fragmentul II; 	<ul style="list-style-type: none"> • Recepționează. • Ascultă, observă mimica, respirația etc.. <ul style="list-style-type: none"> • Rețin cerințele analizează; -formulează răspunsuri. • Ascultă conștient. • Ascultă, observă și însușesc fragmentul I; -reproduc fragmentul I după cerințe.
---	---

Fiecare fragment poate fi cântat pe grupe sau individual, dar numai după cântare colectivă. strofa a doua se însușește integral, la fel ca celelalte, asigurându-se legătura dintre ele.

Demonstrația constă în prezentarea de către educatoare a materialului muzical vocal, integral sau fragmentar, respectând criteriile unei interpretări model: de emisie, respirație, dicție, poziție și expresivitate.

Exercițiul se referă la reluarea fragmentară și integrală a cântecului de către copii, până la însușirea acestuia.

Aceste metode sunt mai eficiente, dacă sunt însoțite de explicație. Alte metode, cum ar fi: conversația, povestirea sau descrierea intervin în activitatea de conștientizare a conținutului de idei al cântecului.

Prof. înv. preprimar Daniela MORARU

Liceul Teoretic "Ion Creangă" Tulcea